

Cultuuromslag

Wat is dat voor iets raars dat er zo ongelooflijk onbeschoft gereageerd wordt wanneer je in onderwijsland iets zegt dat de dames en heren uit wat 'het veld' genoemd wordt niet zint?

Ik heb namens de VVD bij de behandeling van de onderwijsbegroting het taboe aangesneden dat tien tot dertig procent van de onderwijsgegenden niet goed functioneert. Let wel: naar eigen zeggen van mensen op de werkvloer. Ik heb hen geciteerd uit de pers (zie mijn spreektekst op www.tonelias.vvd.nl) en ik heb hun vertrouwelijke uitspraken uit gesprekken weergegeven. Met de deur dicht en op fluistertoon kreeg ik een hoop te horen, toen ik op ouderwets journalistieke manier onder vier ogen een beetje doorvroeg.

De VVD-trefwoorden bij het onderwijsbeleid zijn: meer aandacht voor vakmanschap, voor kwaliteit en vooral voor prestatiegerichtheid. Meer aandacht voor de kennisfactor, meer aandacht voor taal en rekenen. Meer structuur geven aan kinderen en jonge volwassenen, strenger examineren, meer eisen stellen. Niet alleen rechten in het onderwijs, maar ook plichten, zeker voor studenten in het hoger onderwijs. We moeten nu maar eens definitief af van het idee dat verbeteringen in het onderwijs alleen plaats kunnen vinden, wanneer de overheid iedere keer een nieuwe zak met geld klaarzet. Er valt heel veel aan ons onderwijs te verbeteren, dat géén geld kost, doch wél een mentaliteitsverandering vergt.

Welnu, ook op een school hoort de leiding gewoon tegen leraren die er de kantjes van aflopen en hun nog wel enthousiaste collega's (een overgrote meerderheid, benadruk ik nog maar eens) met de gevolgen daarvan opzadelen, te zeggen: 'Vriend, je komt in de benen en ik houd een dossier bij als je dat niet doet en daar horen gevolgen bij en ontslag is er daar één van'. Hier is geen wetswijziging of financiële investering of motie of congres voor nodig. Het enige dat moet plaatsvinden is een cultuuromslag. Dit onderwerp moet uit de taboesfeer, in het belang van onze jeugd, maar ook in het belang van onderwijs als economische productiefactor. Wanneer vanuit het onderwijs zélf gezegd wordt dat tien, misschien twintig of zelfs dertig procent van het maatschappelijk kapitaal binnen die economische productiekolom niet goed functioneert, dan moet je daar iets aan willen doen.

Van toppolitici als Brinkman (topkunst in de jaren tachtig), Bolkestein (integratie in de jaren negentig) en Winsemius (probleemwijken) heb ik geleerd dat taboeonderwerpen alleen doorbroken worden als je ze hard en vasthoudend aan de orde stelt.

Ik kreeg er bijna tweeduizend zéér instemmende mailtjes over, met horrorverhalen uit de school. En uiteraard mogen mensen het met me oneens zijn, dat waren er een kleine duizend. Maar waarom zaten daar, vanuit het onderwijs nota bene, zoveel werkelijk onbeschofte aanvallen ad hominem bij? Dáár ben ik nog eens extra van geschrokken.

Ton Elias

Tweede Kamerlid voor de VVD
en lid van de commissie OCW